

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ/ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ
для студентів**

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 035.01.01 Українська мова та література

Київ – 2023

Розробники:

Інна ЛЕОНТЬЄВА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Алла МИХАЛЮК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Маргарита КОЗИР, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол №1 від 08.02.2023

Завідувач кафедри Людмила ХОРУЖА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 035.01.01 Українська мова та література

Гарант освітньо-професійної програми Михайло ВІНТОНІВ

Робочу програму перевірено

«__» _____ 20__ р.

Заступник директора Леся КУЗЕМКО
(підпис)

Пролонговано

на 20__ / 20__ _____, «__» _____ 20__, протокол № ____
(підпис) (ПП)

на 20__ / 20__ _____, «__» _____ 20__, протокол № ____
(підпис) (ПП)

на 20__ / 20__ _____, «__» _____ 20__, протокол № ____
(підпис) (ПП)

на 20__ / 20__ _____, «__» _____ 20__, протокол № ____
(підпис) (ПП)

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
<i>Навчальна (психолого-педагогічна) практика</i>		
Вид практики	Обов'язкова	
Загальний обсяг кредитів / годин	1,5 / 45	
Курс	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин	45	45
Тривалість (у тижнях)	1	1
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання практики

Мета практики: ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, придбання первинних професійних умінь та навичок, систематизація набутих студентами теоретичних знань, вироблення вмінь та навичок застосовувати їх на практиці, формування готовності студентів до організації і здійснення освітньої роботи в учнівському колективі.

Завдання практики:

- розвиток стійкого інтересу до майбутньої професії;
- розвиток потреби у самовираженні студентів у освітньому процесі;
- розвиток у студентів здатності до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності, креативності, любові до дітей;
- поглиблення, систематизація і збагачення професійних знань студентів;
- розвиток у студентів здатності розв'язувати різноманітні освітні та науково-методичні завдання з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних особливостей школярів;
- розвиток педагогічної спостережливості та педагогічного такту;
- розвиток здатності до вивчення і узагальнення позитивного педагогічного досвіду вчителя.
- формування таких **загальних і фахових компетентностей:**
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

- ЗК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ЗК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.
- ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК 15. Інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.
- ФК 18. Методична і психолого-педагогічна компетенція: знання закономірностей розвитку особистості, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови; комунікативно-педагогічна взаємодія для різних вікових груп, використання й передача знань для навчання української мови, української і зарубіжної літератури.

3. Результати проходження практики

Відповідно до освітньо-професійної програми 035.01.01 Українська мова та література за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, навчальна (психолого-педагогічна) практика (педагогічна компонента) забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання**:

ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18 Мати навички управління комплексними діями або проектами у розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 22 Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, складати різні види планів для організації процесу навчання французькою мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу у закладах та специфіку професійної педагогічної діяльності.

4. Структура практики

Навчальна (психолого-педагогічна) практика студентів є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітнього рівня першого (бакалаврського) і згідно з навчальним планом організовується у IV семестрі загальною тривалістю 1 тиждень. Науково-методичною основою для проходження навчальної (психолого-педагогічної) практики є прослухані студентами навчальні курси «Психологія» та «Педагогіка» та досвід, набутий під час інших видів практик.

Відповідно до положення «Про проведення практики студентів Київського університету імені Бориса Грінченка» № 828 від 21.12.2018 року навчальна практика передбачає закріплення студентами теоретичних знань, які були отримані в процесі навчання, формування професійного вміння приймати самостійні рішення в певних виробничих умовах, оволодіння сучасними методами, формами організації знаряддям праці в галузі майбутньої спеціальності **на базі закладів загальної середньої освіти міста Києва***.

**За умови організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання, проходження практики здійснюватиметься у дистанційній формі, а її задачі будуть відповідно скориговані в бік збільшення завдань на розроблення діагностичного інструментарію, дидактичних матеріалів, створення відео-уроків, дистанційних уроків/занять, аналіз теле- та відео-уроків, які проводить МОН України та/або викладені у соціальних мережах тощо. Відповідні завдання будуть представлені в системі електронного навчання Університету.*

Навчально-методичне керівництво і виконання програми навчальної (психолого-педагогічної) практики для студентів непедагогічних спеціальностей першого (бакалаврського) освітнього рівня забезпечує кафедра освітології та психолого-педагогічних наук та кафедра психології особистості та соціальних практик.

До керівництва практикою студентів залучаються викладачі кафедри, представники закладів загальної середньої освіти, на базі яких проводиться практика.

Установчі та звітні конференції з практики організують методисти навчальної частини Факультету української філології, культури і мистецтва та представники відповідних кафедр.

Студент-практикант зобов'язаний:

- Взяти участь в установчій та звітній конференціях з практики.
- Своєчасно та якісно виконувати всі види завдань, які передбачені програмою практики і відповідними інструкціями.
- Організовувати власну діяльність відповідно до нормативно-правових вимог, що регламентують освітній процес ЗВО.
- Своєчасно здати звітну документацію керівникові практики.

Студент-практикант має право:

- Отримувати консультації стосовно практики від керівника з кафедри освітології та психолого-педагогічних наук.
- Вносити пропозиції щодо вдосконалення напрямів підготовки студентів до практики, її організації та проведення.

Керівники психолого-педагогічної практики:

- Координують діяльність студентів, беруть участь в установчій та звітній конференціях, здійснюють консультативну роботу, перевіряють документацію, оцінюють результати практики.

Керівники від бази практики:

- Відповідають за виконання програми навчальної (психолого-педагогічної) практики з розділів, що передбачені програмою.
- Розподіляють практикантів за відповідними навантаженням для виконання всіх видів роботи передбачених програмою практики.
- Контролюють відвідування студентами-практикантами баз практики в термін передбачений розпорядженням Факультету.
- Надають консультації студентам-практикантам з питань підготовки і виконання всіх видів робіт передбачених програмою практики.
- Перевіряють звітну документацію передбачену програмою практики.
- Оцінюють якість виконання всіх видів робіт передбачених програмою практики.
- Беруть участь у підведенні підсумків навчальної (психолого-педагогічної) практики.

5. Зміст (завдання) практики

Завдання 1. Проаналізувати за схемою 5 відео-уроків української мови / української літератури (на вибір) з 5-11 класи (*Додаток Б*).

Завдання 2. Розробити освітньо-виховний проєкт (*Додаток В*).

Завдання 3. Підготувати есе на тему «Сучасний урок української мови / української літератури» (*Додаток Г*).

6. Контроль навчальних досягнень

Після закінчення практики студенти спеціальності «Українська мова та література» повинні підготувати такі звітні матеріали:

1. Спостереження та аналіз 5 відео-уроків уроків української мови / української літератури (на вибір) з 5-11 класи (*Додаток Б*).
2. Розробку освітньо-виховного проєкту (*Додаток В*).

3. Есе на тему «Сучасний урок української мови / української літератури» (Додаток Г).

Оцінювання результатів проходження практики студентом здійснюється за стобальною шкалою (таблиця 1) відповідно до критеріїв оцінювання виконаних робіт (таблиця 2).

Таблиця 1

Шкала відповідності оцінок

<i>Рейтингова оцінка</i>	<i>Оцінка за 100-бальною шкалою</i>	<i>Значення оцінки</i>
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Таблиця 2

Критерії оцінювання практики

<i>Види робіт студента</i>	<i>Кількість балів</i>
1. Спостереження та аналіз 5 уроків	0-50
2. Освітньо-виховний проєкт	0-30
3. Есе на тему «Сучасний урок української мови / української літератури»	0-20

літератури»	
Усього (максимальна кількість балів)	100

Таблиця 3

Критерії оцінювання проєкту

Показники	Кількість балів
1. Обґрунтування необхідності проєкту	0-5
2. Мета і завдання проєкту	0-5
3. Учасники проєкту	0-5
4. Опис проєкту: стратегія і механізм досягнення поставлених цілей	0-5
5. План реалізації проєкту	0-5
6. Прогнозовані короткострокові і довгострокові результати реалізації проєкту	0-5
7. Оцінка ризиків та заходи, заплановані для мінімізації впливу таких факторів ризику	0-5
8. Емоційна насиченість проєкту	0-5
9. Промоушн проєкту	0-5
10. Презентація проєкту	0-5
Усього (максимальна кількість балів)	50

Таблиця 4

Критерії оцінювання есе

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення	Бал
Теза	Сформульовано тезу, яка презентує власну, незмінну впродовж усього викладу позицію щодо порушеної в завданні проблеми	5
	У роботі немає вправного формулювання тези, але є речення та ключові слова, що відбивають власний погляд на обговорювану проблему	0
	Не сформульовано тези. Зміст висловлення свідчить про відсутність власної позиції щодо порушеної проблеми й несформованість того чи іншого погляду на неї. Теза не відповідає запропонованій темі	-5
Аргументи	Подано розвиток власної думки, наведено доречний і переконливий аргумент (доказ, підстава для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), який пов'язує тезу з прикладами.	5

	Не наведено жодного аргументу для обґрунтування тези або наведений аргумент не є доречним	0
Логічність, послідовність	Висловлювання демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу). Заявлена теза послідовно доводиться. Учасник постійно тримає порушену ним проблему у фокусі своєї уваги, не відступаючи вбік. Учасник висловлює думки в певній послідовності, відбирає лексичний матеріал і мовленнєві засоби відповідно до теми й ситуації	5
	Помітне відхилення від обговорюваної теми, є порушення логічності, цілісності, послідовності. Робота не структурована за абзацами.	0
	Логіки викладу, цілісності й послідовності думки немає.	-5
Висновок	Наприкінці власного висловлювання учасник робить підсумок зі свого доведення, указуючи на те, яку думку (позицію) він урешті тримав у полі зору, коли наводив аргументи й приклади. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Висновок є останнім абзацом роботи	5
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	0
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловлюванні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	-5

7. Рекомендовані джерела

1. Михалюк А.М. Педагогіка : інтерактивний контент : навчально-методичний посібник. Київ : Видавництво «Каравела», 2023. 244 с.
2. Педагогіка (у логічно-структурних схемах та таблицях) : навчальний посібник / уклад. А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин, Н. В. Кошечко. К. : ЦП «Компринт», 2020. 91 с.
3. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник / за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., доповн. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 57 с.
4. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі : колективна монографія / за заг. редакцією Г. Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с.
5. Innovating Pedagogy 2022. URL : <http://www.open.ac.uk/blogs/innovating/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

ДОКУМЕНТАЦІЯ

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (педагогічна компонента)

СТУДЕНТА _____ КУРСУ _____ групи

(назва факультету)

шифр та назва спеціальності

(прізвище, ім'я, по-батькові студента)

(прізвище та ініціали методиста)

Київ – 2023

СХЕМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА АНАЛІЗУ УРОКУ*Загальні відомості про урок*

Дата _____ Предмет _____ Клас _____

Тема _____ уроку

Мета уроку: *навчальна**виховна**розвивальна*

Тип _____ уроку

ХІД і ЗМІСТ УРОКУ

	ХАРАКТЕРИСТИКА
Початок уроку	своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту, налаштування учнів на роботу, організація уваги і готовності учнів до роботи,
Санітарно-гігієнічні умови проведення уроку	дотримання гігієнічних вимог (повітряного, теплового, світлового режимів тощо).
Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку:	дидактичних, виховних, розвивальних, психолого-фізіологічних, дотримання вимог безпеки.
Тип уроку	урок засвоєння нових знань, урок формування нових умінь і навичок, комбінований урок та ін..
Зміст уроку, завдання уроку	відповідність теми уроку навчальній програмі; наявність чіткого, логічного плану уроку; зв'язок уроку з життям і досвідом учнів; доцільний відбір навчального матеріалу
Використання різноманітних методів та прийомів навчання	за джерелом знань (словесні, наочні, практичні), за рівнем самостійної навчальної діяльності (проблемний виклад, проблемні ситуації, дослідницький метод), інтерактивні методи.
Продуктивність та різноманітність видів	індивідуальної, парної, групової, колективної тощо.

навчально-пізнавальної діяльності учнів	
Раціональність та ефективність засобів навчання	слово вчителя, особистий приклад учителя, різні види наочності тощо.
Формування пізнавального інтересу учнів на уроці	створення проблемних ситуацій, навчальні дискусії, ефект здивування, емоційність тощо.
Реалізація на уроці основних складових виховання	розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного, екологічного, правового.
Раціональність та ефективність методів і прийомів контролю результатів оволодіння навчальним матеріалом	педагогічне спостереження, контрольні випробування, тестова перевірка, практична перевірка тощо.
Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів	відповідно до критеріїв оцінювання з навчального предмету за 12-бальною системою.
Поведінка вчителя на уроці	вміння організувати навчальну діяльність учнів, забезпечити трудову дисципліну; уміння розподіляти та зосереджувати увагу, діяти у публічній ситуації; уміння активного слухання; комунікативні вміння; володіння педагогічним тактом; володіння педагогічною технікою; культура педагогічного спілкування; толерантність; культура педагогічного мовлення; темп роботи; стиль і тон роботи (жвавий, рішучий, повільний, байдужий); спостережливість, винахідливість, емоційність
Завершення уроку	підсумок уроку, мотивоване виставлення оцінок, повідомлення домашнього завдання, проведення інструктажу щодо його виконання
Результат уроку	досягнення мети; виконання плану уроку; освітнє, виховне, розвивальне значення уроку.

Висновки:

Результати

педагогічних

спостережень:

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЄКТУ

№	Етапи	Зміст
1.	<i>Обґрунтування необхідності проєкту</i>	<p>Варто обрати тему проєкту. У проєкті слід переконливо довести актуальність обраної проблеми, розкрити значущість вирішення даної проблеми для підвищення якості освітнього процесу закладу загальної середньої освіти. Таким чином, опис проблеми передбачає формулювання відповідей на такі запитання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ чому виникла необхідність у виконанні проєкту? ✓ чому вирішення даної проблеми є пріоритетним завданням?
2.	<i>Мета і завдання проєкту</i>	<p>Варто сформулювати мету проєкту, яка розкриватиме суть задуманого проєкту. Відповідно до мети проєкту варто сформулювати освітні, виховні та соціальні завдання, що виконуватимуться впродовж реалізації проєкту.</p>
3.	<i>Учасники проєкту</i>	<p>Варто зазначити цільову аудиторію (вчителі, учні, батьки) проєкту, критерії до їх відбору, а також описати якісний та кількісний склад цільової аудиторії, з якою потрібно працювати в рамках проєкту.</p>
4.	<i>Опис проєкту: стратегія і механізм досягнення поставлених цілей</i>	<p>В процесі вибору стратегії і підходів щодо досягнення поставленої мети варто обґрунтувати вибір способів вирішення проблеми. Варто описати заходи, які необхідно організувати і провести для вирішення поставлених завдань проєкту. Також слід:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначити способи участі в проєкті цільової аудиторії (вчителів, учнів, батьків); ✓ продумати план організації роботи

		<p>по проєкту, визначити послідовність дій;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначити виконавців діяльності за проєктом (тих, хто буде задіяний в її виконанні); <p>Якщо в проєкті заплановано проведення заходів – тренінгів, семінарів, занять і т.п., необхідно описати кожне з них, вказавши, мету і запланований результат, на яку кількість учасників вони розраховані, часовий формат заходу, передбачуване місце проведення, кількість тренерів (в тому числі і з яких організацій вони будуть запрошені), додати попередню програму заходу.</p>
5.	<i>План реалізації проєкту</i>	<p>Варто скласти план (таблицю) виконання запланованих заходів із обов'язковим зазначенням передбачуваних дат і відповідальних осіб за проведення заходів.</p> <p>До прикладу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ дата проведення заходу ✓ місце проведення заходу ✓ назва заходу ✓ відповідальний за виконання.
6.	<i>Прогнозовані короткострокові і довгострокові результати реалізації проєкту</i>	<p>Короткострокові результати – це підсумки, які отримують безпосередньо після виконання проєкту. Довгострокові – це результати, які можуть з'явитися в перспективі, через деякий час після завершення проєкту. Результати варто зпланувати шляхом співвіднесення їх із поставленою метою і завданнями проєкту.</p> <p>Наприклад, до результатів проєкту можна віднести:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ вид, кількість та обсяг друкованої продукції ✓ кількість нових методик або технологій, що впроваджувалися в рамках проєкту ✓ кількість безпосередніх отримувачів послуг (учасників

		тренінгу, семінару тощо).
7.	<i>Оцінка ризиків та заходи, заплановані для мінімізації впливу таких факторів ризику</i>	Варто оцінити можливі ризики, які можуть вплинути на реалізацію проекту. Варто провести якісний і кількісний аналіз ризиків і умов їх виникнення. Якісна оцінка ризику визначає ступінь його важливості, а кількісний – дозволяє встановити ймовірність виникнення ризиків у проекті. На основі аналізу здійснюється вибір процедур і методів щодо зниження негативних наслідків.
8.	<i>Емоційна насиченість проекту</i>	Варто спрогнозувати емоційний стан учасників в процесі реалізації мети і завдань даного проекту. Сформулювати рекомендації щодо оптимізації емоційної сфери учасників проекту.
9.	<i>Промоушн проекту</i>	Варто описати розвиток проекту після його закінчення запропонувавши механізм просування результатів проекту. Слід вказати яким чином результати проекту можуть бути використані в подальшому в закладі загальної середньої освіти, іншими організаціями в регіоні, в інших містах. Варто зазначити способи інформування освітянського середовища про отримані результати діяльності за проектом та вказати шляхи щодо отримання зворотнього зв'язку.
10	<i>Презентація проекту</i>	Підготувати презентацію проекту (необмежена кількість слайдів)

Правила оформлення есе:

1. Текст набирається на комп'ютері (TimesNewRoman 14, полуторний інтервал).
2. Обсяг роботи – 4000-6000 тисяч знаків (без пробілів) або 3-5 сторінок.
3. На першому аркуші необхідно обов'язково вказати назву есе, прізвище, ім'я й групу автора.
4. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, посилання на веб-сайти та інші джерела інформації.

Також при оцінюванні есе враховується:

- Демонстрація здатності розуміти, оцінювати та встановлювати зв'язки між ключовими моментами проблем та запитань;
- Вміння диференціювати протилежні підходи та моделі, застосовуючи їх до емпіричного матеріалу або дискусії з принципових питань, діапазон інформаційного простору;
- Вміння критично та незалежно оцінити наявні дані, точку зору, позицію, аргументи;
- Демонстрація здатності до застосування аналітичних підходів, моделей;
- Самостійність виконання роботи,
- Наявність у тексті авторської позиції з обраної теми,
- Уміле використання прийомів порівняння й узагальнення для узагальнення взаємозв'язку понять і явищ,
- Дотримання есеїстичного стилю, лексичних і граматичних норм літературної мови.

Довідкові матеріали:

Есе - твір-міркування невеликого обсягу з вільною композицією, що виражає індивідуальні міркування студента з конкретного питання, проблеми й свідомо не претендує на повноту й вичерпне трактування теми.

Есе передбачає вираження студентом своєї точки зору, особистої суб'єктивної оцінки предмета міркування, вміння аналізувати, інтерпретувати інформацію, формулювати висновки і давати власну оцінку, дає можливість нестандартного (творчого), оригінального висвітлення матеріалу. Це також вільний стиль з можливими елементами імпровізації. Завданням есе, *на відміну від розповіді*, є інформація або пояснення, а не драматичне зображення або переказ якої-небудь життєвої ситуації. Есе досягає своєї мети за допомогою прямого авторського вислову, для чого не вимагається створення ні вигаданих персонажів, ні сюжету, що пов'язує їх. Це твір, який базується на творчому підході людини до розкриття поставленої в початковому тексті завдання, яке необхідно підтверджувати аргументами і фактами.

Характерною особливістю есе є його «адресність»: есе спрямоване на підготовленого читача. Тим самим така «адресність» дозволяє студенту зосередити увагу на розкритті нового змісту. До ознак академічного есе належать *персоналізація, критичність* (головна мета – виразити власну думку, наводячи переконливі аргументи), *точність, ясність, багатство думки, логічність викладу*

думок, формальність, вживання термінів замість загальноживаних слів, наявність безособових конструкцій, пасивного стану, авторського «я» замість «ми».

Структура есе.

Побудова есе – це розкриття теми, що засновано на класичній системі доказів.

For&AgainstEssays

Есе «За і Проти» – в даному типі есе основним завданням стоїть розглянути дві існуючі точки зору. Важливо об'єктивно оцінити обидві позиції і висловити своє розуміння кожної зі сторін.

Структура:

- 1) Введення (тут важливо охарактеризувати тему, про яку йтиме мова, не висловлюючи свою власну думку).
- 2) Основна частина (тут важливо висловити аргументи «за» та «проти», навести приклади і докази). Рекомендуємо поділити основну частину на два абзаци: один – «за», та один «проти».
- 3) Висновок (в даному розділі ви підводите підсумки і додаєте все вище перелічене).

OpinionEssays

«Особиста думка» – в даному типі есе важливо не лише висловити свою позицію щодо тієї чи іншої проблеми, але й розглянути проблему з різних точок зору, наводячи переконливі аргументи на підтримку своєї думки.

Структура:

- 1) Введення (тут важливо вказати питання, яке розглядатиметься, а також Вашу позицію щодо нього).
- 2) Основна частина (важливо вказати думки, протилежні Вашій, пояснити, чому вони мають право на існування, а також навести аргументи на користь Вашої думки).
- 3) Висновок (в даному розділі Ви ще раз висловлюєте свою точку зору іншими словами).

Solutionstoproblems

В есе «Вирішення питань» важливо поставити певну глобальну проблему, потім розглянути шляхи її вирішення.

Структура:

- 1) Введення (тут Ви заявляєте про проблему).
- 2) Основна частина (важливо показати можливі шляхи вирішення проблеми і її наслідки).
- 3) Висновок (в даному розділі Ви висловлюєте свою власну думку про вирішення проблеми).

[Простір академічної творчості: або як написати есе](#)

Як НЕ слід писати есе

НЕ вносьте в есе інформацію, яка не підтверджує вашу думку.

НЕ треба писати особисту біографію, детальні подробиці вашого життя.

НЕ бійтесь починати спочатку, якщо вже написана робота не відповідає на питання есе.

НЕ намагайтеся злякати всіх надзвичайним словниковим запасом.

НЕ використовуйте загальний набір банальних фраз та тверджень.

НЕ перебільшуйте.

НЕ будуйте роботу лише на простих реченнях.

НЕ використовуйте цитати без імені автора.

НЕ здавайте роботу, не перевіривши її на плагіат.